

פרשת חיי שרה

"ויהיו חיי שרה מאה שנה, ועשרים שנה, ושבע שנים, שני חיי שרה (כ"ג, א')

עד פרשתנו המבנה של פירוט השנים של בני האדם היה מהנמוך לגבוה וכן לא היתה הפרדה בין העשרות לאחדות. לדוגמה: "ויהיו כל ימי מתושלח תשע ושישים שנה, ותשע מאות שנה וימת", "ויהי כל ימי למך שבע ושבעים שנה, ושבע מאות שנה וימות"- העשרות והאחדות מחוברים ומופיעים ראשונים ואח"כ המאות.

בפרשתנו פתאום באופן מפתיע המבנה משתנה: "ויהיו חיי שרה מאה שנה, ועשרים שנים ושבע שנים"- מדוע המבנה של מספר חיי האדם משתנה פתאום? מדוע פתאום מתחילים מהמספר הגבוה לנמוך (קודם המאות)? מדוע יש הפרדה בין העשרות לאחדות? - כתוב: עשרים שנה, ושבע שנים במקום שבע ועשרים שנה כפי שהיה עד כה? מדוע לא כתוב "ויהיו חיי שרה שבע ועשרים שנה ומאת שנה" שזו התבנית הרגילה כפי שהופיע בכל הפרשיות עד כה? מדוע בסוף שוב חוזרים וכותבים "שני חיי שרה"?

זה הקושי שהתעורר אצל רש"י בתחילת פרשתנו. רש"י מלמד אותנו שהתורה רוצה להדגיש שאצל שרה יש משהו מאוד מיוחד שלא נתקלנו בו עד כה. אצל שרה כל גיל נדרש לעצמו מהגבוה לנמוך.

בת 100 שנה, כבת 20 שנה לחטא- מה שמאפיין נערה בת 20 זה שאינה בת עונשין ולכן נחשב כאילו לא חטאה. כמו שנערה בת 20 ללא חטא כך גם שרה בגיל 100 הייתה ללא חטא. כלומר מאותה סיבה ששרה לא חטאה בגיל 20 כך גם לא חטאה בגיל 100.

ובת 20 כבת 7 ליופי- מה שמאפיין ילדה קטנה בת 7 זה יופי וטוהר פנימי. כמו שילדה בת 7 יש טוהר ויופי פנימי כך גם לשרה היה יופי וטוהר פנימי בגיל 20. כלומר אותו יופי וטוהר שהיו לשרה כשהייתה בת 7 לא השתנו אצלה כשהייתה בגיל 20.

שאלנו מדוע כתוב "שני חיי שרה"? מסביר לנו רש"י שזה כלל לא מיותר אלא בא ללמד אותנו שכולם שווין לטובה. כלומר כל חיי שרה היו שווין לטובה. מאותה סיבה שלא חטאה בגיל 7 כך גם לא חטאה בגיל 20 ובגיל 100 ואותו טוהר ויופי שהיו לה בגיל 7 נשארו לה גם בגיל 20 ובגיל 100 כל שני חייה (שנות חייה של שרה) הכל שווין לטובה.

"ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה" (כ"ג, ב')

מדוע נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק? רש"י על המילים: "לספוד לשרה ולבכותה" מסביר שכאשר שרה שמעה על בשורת העקידה, פרחת נשמתה ומתה.

הנתיבות שלום שואל מספר שאלות על כך:

1. מדוע רש"י פירש זאת דווקא על המילים "לספוד לשרה ולבכתה" אם רש"י היה רוצה לקשור בין עקידת יצחק למות שרה היה צריך לפרש זאת על המילים בתחילת הפסוק "ותמות שרה".

2. איך יתכן שע"י העקידה נגרמה מיתת שרה? והרי שומר מצוה לא ידע דבר רע (קהלת)? וכיצד יתכן שמנסיון קדוש כזה יצא דבר רע?

3. כידוע, שרה היתה במדרגת נבואה גבוהה יותר מאשר אברהם, ואברהם היה טפל לשרה בנביאות (הקב"ה אומר לאברהם "כל אשר תאמר אליך שמע בקולה")- כיצד יתכן לומר שאברהם ויצחק עמדו בניסיון העקידה, וכאשר שרה שמעה על כך פרחת נשמתה!?

4. מדוע האות כ' במילה לבכתה קטנה?

מסביר הנתיות שלום, כאשר אנו מבקשים בתפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחורינו" הכוונה היא שלפני שאדם עושה מעשה טוב, יש יצר הרע שמנסה להפריע לו לעשות את המעשה הטוב, אך יש גם יצר הרע לאחר המעשה, שמנסה לגרום לאדם להתחרט על המעשה הטוב/הניסיון שעמד בו. בתפילה אנחנו מבקשים מהקב"ה שיסיר מכשולים אלו ויעזור לנו לעמוד בניסיונות ובעשיית דברים טובים. גם אצל אברהם אבינו הופיע השטן בכל תחבולותיו לפני העקידה, וניסה למנוע ממנו לעקוד את בנו. לאחר שראה שנתגבר על הניסיון חיבל תחבולה חדשה כדי להכשילו. מה עשה? השטן ידע שהגיע זמנה של שרה למות, ולכן סבב את הדברים בצורה כזו שכאשר הגיע זמנה סיפרו לה על העקידה. וזאת כדי שיחשבו שפרחה נשמתה בגלל העקידה, ואז זה יבלבל את אברהם שידאג ויתחרט על הניסיון שעמד בו.

לכן נסמכה פרשת מיתת שרה לעקידת יצחק, שהשטן רצה שיראה כאילו שעקידת יצחק גרמה לה זאת - אך אברהם אבינו עמד גם בניסיון זה ! ולכן רש"י מפרש זאת דווקא על הפסוק "לספוד לשרה ולבכתה", שאלנו מדוע האות כ' במילה לבכתה קטנה? התשובה היא ללמדנו שאברהם לא בכה על שרה אלא מעט כדרך שבוכים על זקנים ולא כדרך שבוכים על מי שקרה לו אסון. כיוון שהבין שהגיעה זמנה להסתלק מן העולם ולא בגלל בשורת העקידה.

יהי רצון שנצליח לעמוד בניסיונות ושימי חיינו יהיו "כולם שווין לטובה"

שבת שלום,